

Stilling til Sagen udelukkende bestemt af, hvad der under Sagens videre Forløb er bedst i Stand til at blive gennemført. At faa en Grundlovsforandring under disse Forhold anser jeg for baade uheldigt og umuligt, derimod tror jeg, at det at komme til en Forstaaelse mellem Tingene om en Afhjælpsning af de værste Ulemper ved den bestaaende Ordning, alligevel er det, der vil være bedst stillet til at samle et Flertal om sig i begge Ting, navnlig naar man samtidig kunde komme til at omordne enkelte andre Forhold, der staa i Forbindelse med Valgloven.

Berg: Det forekommer mig dog, at dette Lovforslag skulde have et anbefalende Ord lige over for de to ærede delvise Angribere. Vi kunne jo dog ikke nægte, at dette Lovforslag er udarbejdet efter Forskrifterne i Grundloven, og det er noget, som altid har min varmeste Sympati, naar en Regering, ledet af Grundlovens Bogstav og Aand, tør jeg vel sige, affatter sine Forslag for os. Der kan imidlertid endda være nok at udsætte paa Enkeltheder, nok at ønske forandret, altsaa des værre Stof nok til Uenighed under Behandlingen. Men Grundbetragtningen forekommer mig maatte staa fast, at det er den første Gang, at et Lovforslag er udgaaet efter streng, korrekt Opfattelse af Grundlovens Fordring, og jeg føjer til, at det skal erkendes, at ligesom det er sket denne Gang, saaledes er det første Gang, der fra Regeringens Haand udgaar et Forslag, bestemt affattet ifølge Grundlovens Fordringer. Man har villet flikke paa Valgloven og Kretsinddelingen, men man har ikke før efterkommet den Opfordring, som allerede, saa vidt jeg husker i 1874—75, fra saa godt som et helt Udvalg, i alt Fald Udvalgsmedlemmernes Flertal fra alle Sider i dette Ting, blev stillet til Regeringen om at udarbejde et Forslag den Gang til Inddeling af Folketingskretene i et Antal af 125, det har man ikke imødekommet før. Nu er 125 blevet til 137, og naar jeg mindes al den Agitation, der er ført fra Højres Side mod Venstre gennem alle disse Aar, grundet paa, som man sagde, at Venstre ikke vilde opfylde Grundloven i dens vigtigste Stykke, medens Sandheden var, at Regeringen aldrig vilde forelægge noget Forslag i denne Retning, medens Venstre var villig til fuldt ud at tage Loven i dens Bogstav og Aand til Følge, saa forekommer det mig, at vi ikke vilde høre os rigtig ad og ikke være i fuld Forstaaelse med den historiske Gang af vor politiske Debat i denne Sag, dersom vi ikke erkendte Grundlaget for rigtigt, som det her

foreligger, hvorvel jeg ikke benægter, at praktiske Hensyn tale for, hvad det ærede Medlem for 4de Krets (Scharling) antydede, og som nu ogsaa blev udbillet nærmere af det ærede Medlem fra Vejle (Falkenstjerne). Men mig forekommer det imidlertid, at man fornuftigvis ikke kan have andre Veje at gaa, end een af de to. Man kan forandre Grundloven i dette Stykke, og kunde saa andre gode Forandringer følge med, var det jo ønskeligt. (En Stemme: Hør!) Ja, det er ogsaa det, som gør Grundlovsforandringen noget vanskeligt og vel ogsaa, som det ærede Medlem fra Vejle sagde, umuligt for Ojeblikket; jeg er tilbøjelig til at tro, at hvis vi kom til at røre ved Grundloven, saa vilde vi nok have noget andet med ogsaa. Men jeg siger, at jeg kan ikke skønne, at vi grundlovmæssig have andre Veje at gaa end enten at forandre Grundloven i det Stykke eller ogsaa at tildele Folketinget ontrent saa mange Medlemmer, som der er 16,000 Gange Indbyggere i Danmark. Det er jo ikke, som det ærede Medlem fra København ogsaa sagde, saadan rent bogstavelig nøjagtig Tallene, men det er dog i Almindelighed Gennemsnittet. Sæt, at vi forandrede Grundloven, saa indrømmer jeg, at en Valglov var lige nødvendig; forandrede vi Grundlovens Bestemmelser derhen, at der i Valgkretsen skulde være 30 eller 40,000 Mennesker, vilde en Omlægning af Kretsene blive en lige nødvendig Konsekvens. Men vi behøve jo ikke at sætte noget Tal, vi kunne sætte, at Folketingets Medlemmer skulle være saa og saa mange, det er det første, og Kretsene vilde da i Gennemsnit saa saa og saa mange Indbyggere. Det vilde ikke udelukke en Omdeling af Valgkretsene nu og ganske vist heller ikke senere, det vilde ogsaa medføre Konsekvenser, kun i omvendt Form, helt fri for det kan man ikke blive. Det ser man ogsaa i andre Lande, man bliver ikke fri for det, men ganske vist, man kan lade det staa i Aarhundreder, til det vokser op til noget ganske urimeligt, som jeg indrømmer, det er, navnlig paa enkelte Steder. Jeg haaber, man ved fortsat Behandling af denne Sag skal blive enig om en ny Valgkretslov, naaget jeg ikke spærmer stærkt for 137 og ikke vilde have noget imod, at man beholdt det gamle Tal fra 1849, saaledes at Folketinget var dobbelt saa stort som Lands-tinget. Det var det gamle Tal fra 1849, og jeg tror, det var et meget fornuftigt Tal, saa jeg kan ikke indse, at vi fornuftigvis bør undlade at arbejde loyalt paa dette Forslag. Jeg har ganske vist ikke for min personlige Betragtningss Vedkommende nogen særlig overdreven Tillid til dem her ovenfor, men